

PARCUM opent op 3 juli eerste collectiepresentatie

LEUVEN – PARCUM opent op 3 juli haar eerste zomereexpo en eerste collectiepresentatie. Met de tentoonstelling *This is not a collection* scheidt het museum een beeld van het enorme rijke en brede landschap religieus erfgoed in Vlaanderen. Maar stelt ze ook meteen de eigen collectie in vraag.

“Religieus erfgoed is niet alleen verrassend veelzijdig, maar ook brandend actueel,” zegt curator Liesbet Kusters, “Al van oudsher stelt de mens zich zinsvragen. Over culturen en tijden heen wordt hierop antwoord gegeven via culturele en artistieke expressie. Ook vandaag.” Thema’s als lichamelijke, liefde, identiteit, schuld en verlangen, leven en dood komen in deze tentoonstelling aan bod.

Van Coxcie tot Claerbout

PARCUM heeft de traditie sterk in te zetten op de wisselwerking tussen oude en hedendaagse kunst. Met topstukken, bijzondere objecten en alledaagse voorwerpen geeft het museum een beeld van de diversiteit van het religieus erfgoed in Vlaanderen. “Zo kan de bezoeker een blik werpen op *De kruisdraging* van Michiel Coxcie. Maar evengoed komt hij of zij oog in oog te staan met herkenbare artefacten uit het alledaagse leven, tot religieuze ‘kitsch’ toe”, legt Liesbet Kusters uit, “Kortom, verrassende, herkenbare en ontwapenende objecten die een verhaal vertellen over de mens als maatschappelijk en zingevend wezen.”

Om de hedendaagse en maatschappelijke relevantie van erfgoed nog meer te duiden, brengt PARCUM haar eigen collectie in dialoog met kunstwerken van hedendaagse kunstenaars Guillaume Bijl, David Claerbout, Berlinde De Bruyckere en Ria Pacqué. Bekend werk, maar ook minder bekend werk van deze vier kunstenaars stelt de collectie(vorming) van PARCUM verder in vraag.

Praktisch

This is not a collection loopt van 3 juli tot en met 3 november in PARCUM, Abdij van Park 7, 3001 Leuven.

Tickets: € 12 standaard | € 8 kortingshouder | -12 jaar gratis

Meer info: www.parcum.be

PERSONTMOETING

Op 2 juli om 11 uur nodigen we de pers van harte uit voor een preview van de tentoonstelling.

Over PARCUM

PARCUM brengt tijdelijke thematentoonstellingen op het kruispunt van religie, kunst en cultuur veelal aan de hand van nooit eerder getoond religieus erfgoed. Bijzondere aandacht gaat naar de

betekenis van deze thema's en dit erfgoed in de multireligieuze en superdiverse samenleving van vandaag.

PARCUM is een initiatief van het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur (CRKC vzw), in een partnerschap met de Vlaamse Bisdommen, Unie van de Religieuzen van Vlaanderen, KU Leuven, Stad Leuven en Abdij van Park.

Perscontact

Wouter Jaspers

Pers en communicatie

wouter.jaspers@parcum.be

016 40 60 73

Liesbet Kusters

Curator PARCUM

liesbet.kusters@parcum.be

016 40 60 73

Enkele werken uitgelicht

Michiel Coxcie, *De kruisdraging*, Zuidelijke Nederlanden, 1575 - 1600 – olieverf op paneel, 133 x 109 cm – Leuven, PARCUM, collectie Paters Redemptoristen van Jette, CRKC.0156.0295

© Borgers-Devriendt

De kruisdraging van Christus is altijd een erg populair thema geweest binnen de religieuze schilderkunst. Het stelt Christus voor op Zijn tocht naar Golgotha. In deze gebalde compositie zien we Christus ten halve lijve het zware kruis op Zijn schouders torsen; op de achtergrond wordt één van de misdadigers die samen met Christus gekruisigd zal worden, hardhandig door een soldaat weggeleid.

Het schilderij werd geschilderd door Michiel Coxcie (1499-1592), ook wel de Vlaamse Rafaël genoemd. Coxcie werd in 1499 in Mechelen geboren en genoot vermoedelijk in Brussel zijn opleiding als schilder. In 1529 trok hij op studiereis naar Rome waar hij zich verdiepte in de antieke oudheid en in het werk van Da Vinci (1452-1519), Michelangelo (1475-1564) en Rafaël (1483-1520). Bij zijn terugkeer in 1539 werd hij als vrij meester opgenomen in het Sint-Lucasgilde van Mechelen. Hij ontwikkelde zich tot een gerespecteerd renaissanceschilder

met een enorme atelierproductie, waaronder zich zowel schilderijen, als altaarstukken en ontwerpen voor glasramen en wandtapijten bevonden. Hij was de meest geliefde schilder van Karel V (1500-1558) en werd hofschilder van Filips II (1527-1598), wat hem verschillende prestigieuze opdrachten voor al even prestigieuze opdrachtgevers uit Antwerpen, Mechelen, Leuven en Brussel opleverde. Coxcie bleef tot op hoge leeftijd actief en stierf met een penseel in de hand; in 1592 verongelukte hij op 93-jarige leeftijd bij de val van een stelling tijdens restauratiewerkzaamheden aan een van zijn schilderijen in het stadhuis van Antwerpen.

Coxcie wordt terecht beschouwd als een van de meest invloedrijke schilders van de 16de eeuw. Zowel de poses van zijn figuren, de zeer uitgebalanceerde composities en het felle coloriet, maken hem tot brug tussen de kunst van de Vlaamse Primitieven en de Italiaanse Renaissance. Peter Paul Rubens (1577-1640) was een groot bewonderaar.

Deze tot dan toe onbekende Kruisdraging werd tijdens een inventarisatie door het CRKC bij de Paters Redemptoristen in Jette ontdekt.

Bewegend Jezuskind in kribbe, Antwerpen, 1734 (sokkel), 1875-1925 (Christuskind) en 1ste helft 20ste eeuw (kast) – hout, zilver, glas, metaal, stro, was en textiel, 170 x 69,5 x 60 cm – Leuven, PARCUM, collectie Zusters Apostolinnen van Berchem, CRKC.0002.0067, CRKC.0002.0334, CRKC.0002.0492

© Borgers-Devriendt

Een van de mooiste en misschien meest ontroerende objecten uit de collectie van PARCUM is dit Christuswiegje. Het ensemble bestaat uit een wassen Christuspopje gelegen in een strooien kribbe, geborgen onder een stolp en rustend op een sokkel in zilverbeslag met de voorstelling van de aanbidding van de herders. Het geheel rust op zijn beurt weer op een klein houten kastje. Door middel van een opwindmechanisme kan de pop de armen bewegen en de ogen openen en sluiten. Dergelijke Christuswiegjes kwamen vooral voor in de Zuidelijke Nederlanden; weinigen ervan zijn echter bewaard gebleven. Het opschrift op deze in Antwerpen vervaardigde sokkel vermeldt: “besorcht door suster Christina Moerman moeder 1734”; de rest van het ensemble is vermoedelijk van een latere datum. Naar alle waarschijnlijkheid werd het ensemble tijdens de kerstperiode in het klooster opgesteld. Er zijn ook twee muziekdozen bewaard gebleven die in het kastje pasten en waarop kerstliederen konden worden afgespeeld. Dergelijke

wiegjes stonden vooral ten dienste van een dieper doorleefde mystieke beleving van het Christuskind. Sommige teksten maken melding van het gebruik om zulke wiegjes tijdens de kerstnacht voor het altaar te zetten; de zusters traden één voor één naar voor om, geknield en onder het zingen van kerstliederen, Christus in het wiegje te wiegen. Het Kind Jezus werd gekoesterd in geestelijke zin, of naar de instructies van een 15de-eeuws Antwerps gebedenboekje, met geestelijke oefeningen ter voorbereiding van de geboorte van Christus in de menselijke ziel: “Men sal dit zuete kindeken ihesus nu opnemen ende heffen uut syn wiegelkyn. As hi selve, men moet des menschen soen verheffen op dat alle dieghene die aen hem geloven niet en vergaen, mer hebben mogen dat ewige leven”.

Alledaags erfgoed met een verhaal

© Borgers-Devriendt

Religieus erfgoed vertelt ons verhaal. Verhalen die wij graag in ons museum vertellen. Voor de zomerexpo *This is not a collection* stellen we daarom de pandgang van het museum open voor religieuze erfgoedobjecten met speciale betekenis voor onze bezoekers. Voor heel wat mensen is dit erfgoed nog zeer herkenbaar. Een Sint-Antonius die wordt omgedraaid wanneer de sleutels zoek zijn. Een Sint-Jakobsschelp die herinnert aan de pelgrimstocht naar Compostella. Of een prachtige religieus icoon uit het buitenland. De verhalen zijn eindeloos. Naast het gekende katholieke erfgoed hopen we ook objecten uit andere religies naar het museum te halen.

Om deze religieuze curiosa en de verhalen ervan levend te houden, maken we in PARCUM plaats voor deze objecten. De bezoekers kunnen daarom zelf deze objecten naar het museum brengen. In onze pandgang vertellen we de verhalen van deze objecten met een bijzondere, persoonlijke betekenis. Op die manier houden we het religieus erfgoed, en het collectief geheugen levend.